

SORTIDA DE TO

Ja avans de sortir a la palestra en defensa de la causa catalana, a mida de nostres forces, havíem donat per descomptat que tindriem enfront les prevencions i malvolentes de molts dels estranys i la tebior o l'esmortuït entusiasme d'alguns dels propis.

Els primers no volen comprendre la raó i la justícia de les demandes de Catalunya, i nosaltres no podem perdre un temps que debem als nostres, tractant de convèncer a qui no vol ésser convençut. Els hi perdonem emperó aquesta actitud, perquè temps vindran—i a no trigar gaire—en que ells també demanaran ço mateix que nosaltres demanem ara, i serà perquè s'haurà imposat la raó nostra.

Disculpem als segons la seva passivitat, perquè té molta disculpa: el ideal que mena a la majoria de catalans al emprendre viatge a terres exòtiques, és el d'un millorament econòmic. Alguns d'ells, a mida que passen anys en aquestes terres tan llunyanes, dedicats en cos i ànima a negocis, van perdent el culte de la Patria. Per a conservar-lo, i res més que per això, fem aquesta revista.

A qui no podem perdonar és al català que per ignorància o per fer-se ben veure dels seus clients castellans, s'entretengui en tirar pedres a la seva teulada. Aquest és el cas del senyor Jaume Padró Martí, d'ascendència ben catalana, com ho deixen comprendre els seus cognoms i com ell mateix es cuida de fer-ho sapiguer en un *remetido* publicat en el número 37 de «Pro-Patria».

Comença dient aquest senyor, en un castellà macarrònic, que quina necessitat tenia de posar-se a emborronar quartilles. Cap, home, cap, sobretot are que'l paper està tan car. Té por de que *algunos van a creer que de golpe y porrazo me las doy de intelectual...* Un intel·lectual que escriu *vondad i regenerado* (en lloc de *degenerado*)? Fugi, home, qué han de creure! També diu que la seva personalitat *como por magia sale a relucir*, i altres coses per l'estil.

A continuació ens ensenya les dents: perquè es creu aludit en les «Parrafades» d'En Domingo Martí i Julià, publicades en el número anterior de CANIGO, atribuïnt-les a algun redactor de casa. Aquest bon senyor Padró ni tan sols està enterat de qui fou En Martí i Julià. Si ho sapigués, segurament que no s'hauria atrevit a censurar-li els seus conceptes, que tot català aimant de Catalunya suscriuria de bon grat.

Es de sentir-se que'l senyor Padró hi trobi en les mateixes un menyspreu de la llengua castellana, menyspreu que no hi veurà ningú que sàpiga llegir. Lo que sí hi ha és censura pels que a Catalunya, que té llengua pròpia, fan ús del castellà en certs llocs i circumstancies. No es critica l'idioma oficial, sino el seu ús, lo qual és molt diferent.

Podria senyalar-nos l'enfadat senyor quins són aquests articles nostres amb *cierta tendencia denigrante para nuestra querida España?* Però primer que tot convindria que'ns digués qué enten per Espanya; si el conjunt de pobles que la formen o només els seus polítics centralistes i satèlits? Després allò de que si només treballéssim en benefici de Catalunya ens titllarien de egoistes, resulta molt passat de moda, sobretot avui que—segons confessa la premsa de Madrid—els únics ministres que veritablement han treballat (i s'enten treballar en benefici del Estat Espanyol) han sigut En Cambó i en Ventosa.

No volem deixar-lo en el dupte que té quan escriu referint-se al català: *el dialecto o idioma (como quieran nombrarlo)*. És idioma quan brolla dels llavis de la mare; mentre es menja el pa en la casa pairal; quan els col·loquiu amb l'estimada. Però quan la quinta ha fet emigrar a America, on s'hi fan bons negocis amb els acaparadors de patriotisme ben entés, el català és dialecte..... i encara gracies! Estem conformes?

JOSEP BAUSA RABASA.

